

VERKSAMHETSPOLICY

Dokumenttyp:	Policy
Beslutad av:	Styrelsen 2017-06-15
Dokumentansvarig:	Generalsekreteraren
Senast reviderad:	2020-06-10
Senast granskad:	2023-06-14

Olof Palmes Internationella Centers (Palmecentret) verksamhetspolicy är ett av organisationens övergripande styrdokument. Den utgör grunden för Palmecentrets strategiutveckling och kompletterar organisationens stadgar, arbetsordning för styrelse och instruktion till generalsekreteraren. Verksamhetspolicyen tar avstamp i arbetarrörelsens värderingar och samhällsanalys. Den antas årligen av Palmecentrets styrelse.

DET HÄR ÄR PALMECENTRET

Palmecentret är en del av den svenska arbetarrörelsen och bildades 1992 för att främja demokrati, mänskliga rättigheter och fred i Olof Palmes anda. Med visionen om en värld med fredliga samhällen grundade på demokratins ideal där alla människor har lika värde är Palmecentret ett samarbetsorgan i internationella frågor för den svenska arbetarrörelsen. Palmecentret är en demokratiskt styrd organisation och våra medlemsorganisationer representerar den svenska arbetarrörelsen genom den fackliga centralorganisationen LO och dess medlemsförbund, ABF, Socialdemokraterna och dess sidoorganisationer, Unga Örnar, Hyresgästföreningen, Arbetarrörelsens folkhögskolor, Folkets hus och parker och Verdandi. Vår uppgift är att stötta medlemsorganisationernas internationella verksamhet och på så sätt bidra till att stärka den globala arbetarrörelsen. Våra medlemsorganisationers engagemang och erfarenhet som folkrörelser är basen för vårt arbete och deras stora internationella nätverk möjliggör samarbeten med organisationer som delar våra värderingar världen över.

VÅR SYN PÅ UTVECKLING

Arbetarrörelsen grundar sig i övertygelsen om att det endast är genom organisering som vi kan förändra samhället och påverka dess utveckling så att det kommer alla till del. Tillsammans bär arbetarrörelsens organisationer på en unik historia och lång praktisk erfarenhet av att genom organisering bidra till demokratiutveckling, fattigdomsbekämpning och internationell solidaritet. Under mer än hundra år har arbetet för förändring i Sverige och internationellt drivits framåt. Precis som den internationella arbetarrörelsen har förändrat samhället och världen det senaste seklet, arbetar Palmecentret tillsammans med sina medlems- och samarbetsorganisationer för att göra det också i framtiden.

Dagens globaliserade värld rör sig allt snabbare och karaktäriseras av både ett aldrig tidigare skådat välstånd och extrema orättvisor. Vår samtid präglas av djupa klyftor i både välfärd och makt, mellan människor och mellan länder, och vår framtida existens hotas av en utvecklingsmodell som inte tar hänsyn till jordens begränsningar. Människor riskerar att förbrukas som varor och klimatet och miljön offras. Den informella ekonomin växer, inte minst i utvecklingsländer. Oreglerade eller direkt olagliga arbetsförhållanden innebär rättslöshet för arbetare. Varje år fångslas och torteras fackligt aktiva och tiotusentals arbetare förlorar sina jobb för att de har försökt organisera sig. Situationen är slavliknande för de allra mest utsatta. Den mänskliga exploateringen åsidosätter de mänskliga rättigheterna, ökar ojämlikheten och motverkar en hållbar utveckling. Globaliseringen kan och bör inte hindras. Men för arbetarrörelsen är det oacceptabelt att den leder till att samhällen slits isär av ökad ojämlikhet, att den sker utan hänsyn till miljö och klimat, samt att människor måste konkurrera om jobb genom låga löner och usla arbetsvillkor. Vi vill se en globalisering som inte bara är ekonomisk, utan även politisk, social och hållbar. En globalisering som möjliggör en hållbar framtid och kommer alla människor till del genom rättvis omställning.

Utmaningarna och svaren är globala. Överenskommelser som Agenda 2030 och Parisavtalet möjliggör globala lösningar på gemensamma problem. De bildar ett ramverk för såväl inhemsk politik som utrikesrelationer och inte minst internationellt utvecklingssamarbete. De understryker behovet av gemensamma lösningar. För att nå dessa mål krävs det folklig organisering, politisk beslutskraft, facklig mobilisering lokalt och globalt, samt breda allianser mellan en bredd av organisationer och rörelser. Människor måste ges möjlighet att styra utvecklingen genom politisk representation och reellt inflytande.

VÅRA KÄRNFRÅGOR

Palmecentret arbetar för en värld där alla människor har samma möjligheter och jämlika livsvillkor. Förutsättningarna för en sådan utveckling är att mänskliga rättigheter respekteras, demokratin upprätthålls och utvecklas, samt att fred råder. Detta är Palmecentrets kärnfrågor.

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Alla människor ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Respekten för de mänskliga rättigheterna är nödvändig för att skapa en jämlik och hållbar värld fri från fattigdom och förtryck, för nuvarande och kommande generationer. De mänskliga rättigheterna – så som de kommer till uttryck i *Den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna* från 1948, *Konventionen om sociala och ekonomiska rättigheter* från 1966, *Konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter* från 1976 och övriga relevanta regionala konventioner och traktat – utgör en helhet. De är universella, odelbara och ömsesidigt beroende. Det betyder att de politiska och medborgerliga rättigheterna är lika viktiga som de sociala och

ekonomiska. Stater är ytterst ansvariga för att de mänskliga rättigheterna respekteras, främjas, försvaras och förverkligas. Civilsamhällesorganisationer, fackföreningar, politiska partier och trossamfund med fleras roll är att respektera, främja och försvara alla människors värde och värdighet i samhället. Palmecentret, tillsammans med våra medlemsorganisationer, arbetar därför med att stödja organisering som syftar till att stärka respekten för de mänskliga rättigheterna i samhället, opinionsbilda för, och öka kunskapen om, de mänskliga rättigheterna, samt verka för att respekt för de mänskliga rättigheterna genomsyrar all verksamhet, lagstiftning och maktutövning.

DEMOKRATI

Det demokratiska samhällsbygget är grundläggande för arbetarrörelsen utifrån övertygelsen om alla människors lika rätt att ha makt över sitt eget liv, vara med och forma sin omgivning och delta i samhällsutvecklingen. Demokrati skapar förutsättningar för människor att leva ett liv i frihet och delaktighet. Det är ett styrelseskick med förmåga att förebygga konflikter och lösa konflikter fredligt. När individer ges samma rätt att påverka kollektiva beslut kan intressekonflikter mellan kollektiv och individ lättare hanteras. Det bär också på potentialen till en rättvis omfördelning av samhällets resurser. Demokratin är en bärande del av arbetarrörelsens samhällsanalys och har varit avgörande i kampen för reformistiska landvinningar. Demokrati är dock inte ett statiskt tillstånd. Det är ett system som måste försvaras och utvecklas för att inte stagnera, tas för givet och utnyttjas. Vår erfarenhet visar att när fackföreningar, politiska partier, folkrörelser, miljöorganisationer och andra gräsrotsrörelser saknas som motvikt till finansiella intressen och anti-demokratiska krafter leder det till att demokratin försvagas, respekten för medborgare och arbetares rättigheter minskar, miljöhänsyn åsidosätts och exploateringen ökar. Ett livskraftigt och dynamiskt civilsamhälle är vidare avgörande för att förverkliga demokratins ideal och medborgerligt deltagande bortom och emellan allmänna val. Palmecentret, tillsammans med våra medlemsorganisationer, arbetar därför med att öka människors möjlighet och vilja att delta i demokratiska processer för att påverka sina samhällen och därmed sina egna liv, bidra till att utveckla demokratiska folkrörelser, fackföreningar och progressiva partier, opinionsbilda för, och öka kunskapen om, demokrati och demokratins förutsättningar världen över.

FRED OCH DIALOG

Arbetarrörelsens syn på fred är inte enbart frånvaron av krig och konflikt, det är också friheten från socialt, politiskt och kulturellt förtryck. Freden garanteras både genom personlig säkerhet samt genom politisk, social och kulturell rättvisa. En långsiktig och varaktig fred kan därför endast byggas i samhällen som bärs upp av frihet och jämlikhet. Varje människas frihet och säkerhet är nära sammankopplad med alla andra människors frihet och säkerhet. Den grundläggande principen om gemensam säkerhet som Olof Palme ofta talade om och arbetade för internationellt innebär att människor

inte kan uppnå säkerhet i konflikt med andra, endast tillsammans med varandra. Det är en värld med nedrustning som gemensamt mål. En globalisering präglad av ökat fredligt umgänge mellan länder, organisationer, människor och andra aktörer, som stärker tilliten och freden. Misstro och upprustning driver väpnade konflikter och hotar stabilitet och säkerhet. Den internationella rätten och dess institutioner måste därför stärkas som grundläggande redskap för att skapa och sprida ömsesidig tilltro. Palmecentret, tillsammans med våra medlemsorganisationer, arbetar därför med att öka respekten för och implementeringen av antagna FN-konventioner och internationell rätt, stödja initiativ som främjar dialog och förståelse mellan parter i befintliga eller potentiella konflikter, bidra till att stärka människors och samhällets förmåga att fredligt hantera konflikter och kriser, samt opinionsbilda för, och öka kunskapen om, fred, säkerhet och nedrustning. Palmecentrets kärnfrågor är ömsesidigt beroende av varandra och ska betraktas som en helhet. Utan fred, inga mänskliga rättigheter. Utan mänskliga rättigheter, ingen demokrati. Utan demokrati, ingen fred.

Av särskild vikt för utvecklingen i världen är konflikter, krig och våld, den pågående miljö och klimatkrisen, utbredd korruption och hoten mot jämställdhet. Läs mer om hur Palmecentret ser på dessa utvecklingsfaktorer och hur de påverkar vår verksamhet i respektive policy och i våra strategier.

SÅ HÄR FÖRÄNDRAR VI VÄRLDEN

För att åstadkomma samhällsförändring inom våra kärnfrågor arbetar Palmecentret med organisering och alliansbyggande med fokus på folkligt deltagande, fackligt samhällsarbete och partipolitisk organisering. Genom vår verksamhet inom internationellt utvecklingssamarbete, kunskapsspridning och opinionsbildning bidrar Palmecentret till organisering och alliansbyggande världen över.

ORGANISERING OCH ALLIANSBYGGANDE

Palmecentret utgår från människors rättigheter och varje samhälles egna förutsättningar och former för organisering och deltagande. Förändringskraften finns i människors engagemang och gemensamma strävan. Demokratiska föreningar, folkrörelser och andra folkliga sammanslutningar är kraftfulla verktyg för människor att både påverka och styra samhället. De skapar förutsättningar för folklig förankring av samhällsutvecklingen, mobiliserar för progressiva samhällsförändringar och ökar tilltron till samhället och dess institutioner. Palmecentret vill vara en organisation i rörelse, en folkrörelse som för samman olika organisationer och aktörer i strategiska allianser för att nå gemensamma mål. Därför arbetar Palmecentret med följande:

FOLKLIKT DELTAGANDE

Genom Palmecentret och våra medlemsorganisationer får våra samarbetspartners stöd för att bilda och utveckla sina organisationer.

Folkbildning – till exempel genom studiecirklar – är en demokratisk och effektiv metod för att nå ut till många. Palmecentrets insatser för folkbildning har unga, kvinnor och marginaliserade människor i fokus eftersom det är grupper som oftast har eller har haft sämre möjligheter till kunskap, deltagande och påverkan i sina samhällen. När människor får ökade kunskaper om sina rättigheter och möjligheter ger det kraft att arbeta för förändring. Ledare i organisationer får också utbildning genom Palmecentret i bland annat ledarskap, jämställdhet och interndemokrati.

FACKLIGT SAMHÄLLSARBETE

Demokratiska, fria och starka fackliga organisationer är en förutsättning för rättvisa och goda arbetsvillkor, samt en garant för arbetarnas rättigheter och en progressiv samhällsutveckling. De är också viktiga aktörer för att säkerställa att mänskliga rättigheter efterlevs och spelar en central roll som folkbildare genom kurser och utbildningar, som samhällsbyggare genom nationella, regionala och internationella plattformar för social dialog och som fredsaktörer genom dialog och medlingsinsatser. Palmecentret stöder fackliga organisationer och fackliga stödorganisationer i frågor som opinionsbildning, interndemokrati, organisering, fackligt-politiskt samarbete eller jämställdhet. Gemensamt diskuterar och driver vi frågor om rättvis omställning, anständiga anställningsvillkor och nya former för organisering i en alltmer informell ekonomi.

PARTIPOLITISK ORGANISERING

Demokratiska partier och flerpartisystem är förutsättningar för att den parlamentariska demokratin ska fungera. De möjliggör folklig förankring, ett aktivt medborgarskap och demokratisk delaktighet. På så sätt bidrar de till en demokratiskt förankrad samhällsutveckling och framväxten av en hållbar demokrati. Precis som i fackliga organisationers fall är det en förutsättning att de är demokratiskt organiserade, inkluderande, garanterar medbestämmande, inflytande och transparens och därmed är starkare än enskilda politiska ledare. Kvinnor och ungas deltagande begränsas ofta både inom partier centralt men även genom att kvinno- och ungdomsförbund inte bereds plats för delaktighet i beslutsfattande. Bristande idéutveckling och debatt försvagar vidare partier och deras ställning samt inverkar negativt på själva grundtanken med flerpartisystem och valet mellan politiska idéer och förslag. Palmecentret uppmuntrar därför särskilt ungas, kvinnors och marginaliserade gruppers deltagande. Vi samarbetar med våra systerpartier för progressiv idé- och politikutveckling och främjande av interndemokrati.

VERKSAMHETSOMRÅDEN

Palmecentrets verksamhet står på två ben: internationellt utvecklingssamarbete samt kommunikation, opinionsbildning och insamling. För att genomföra dessa på bästa sätt ska Palmecentret kontinuerligt utveckla sin organisation. Prioriteringar för arbetet inom respektive verksamhetsområde görs i femåriga strategier.

INTERNATIONELLT UTVECKLINGSSAMARBETE

Palmeacentret stöttar och främjar uppbyggnaden av fria och demokratiska organisationer som ingår i den internationella arbetarrörelsen eller till dem närstående organisationer. Allt internationellt arbete utgår från våra medlemsorganisationers solidaritetsarbete och internationella prioriteringar. Partnerskapen karakteriseras av långsiktighet och solidaritet där strategiska relationer skapar goda förutsättningar för att nå gemensamma målsättningar. Palmeacentrets dubbla roller som en kapacitetsstärkande och kontrollerande organisation ställer höga krav på kontinuerlig dialog, gott partnerskap och gedigna system för uppföljning och redovisning. Vi gör detta i nära dialog med våra medlemsorganisationer och samarbetsorganisationer. Kvaliteten i arbetet säkerställs genom goda relationer, transparens och deltagande välfungerande interna system och processer för styrning och kontroll, tydliga ansöknings- och redovisningsprocesser och ett kontinuerligt arbete med riskhantering.

KOMMUNIKATION, OPINIONSBILDNING OCH INSAMLING

Palmeacentret erbjuder fakta om frågor kring demokrati, mänskliga rättigheter och fred som en kunskapskälla för den svenska arbetarrörelsen; detta är en bas för studier, debatt och aktiv opinionsbildning. Vårt kommunikationsarbete inspireras av Olof Palmes roll som folkbildare och opinionsbildare. Vi verkar för att arbetarrörelsen engagerar sig i och samlar in pengar för global utveckling. Palmeacentret ska också driva opinion, föra dialog, samt samarbeta med beslutsfattare och makthavare för att påverka och driva organisationens kärnfrågor. Opinionsbildningen syftar bland annat till att lyfta fram de strukturer som skapar och upprätthåller ojämlika förutsättningar och livsvillkor. Vi vill vara en megafon för våra samarbetsorganisationer och ge röst åt grupper och individer som i dag har bristande inflytande och små resurser. På så sätt kan vi öka förståelsen och engagemanget för globala utvecklingsfrågor och behovet av förändring. Informationen ska utformas så att vi på bästa sätt tar tillvara på våra samarbetsorganisationers erfarenheter. Tillsammans med våra medlems- och samarbetsorganisationer kan vi engagera fler i debatt och opinionsbildning som leder till konkreta resultat.

INTERN ORGANISATIONSUTVECKLING

För att på bästa sätt bedriva och genomföra Palmeacentrets verksamhet ska organisationen utvecklas kontinuerligt. Palmeacentret är en lärande organisation som utvärderar verksamheten kontinuerligt i syfte att öka vår effektivitet och kompetens. Lärandet inom organisationen sker bland annat med hjälp av utbildningar, utvärderingar, metodutveckling och genom erfarenhetsutbyten.

FINANSIERING

Den finansiella basen för Palmecentret utgörs av medlemsavgifter och insamlade medel. Dessa förvaltas i Solidaritetsfonden och investeras i enlighet med Palmecentrets kapitalplaceringspolicy. För att genomföra verksamhet kompletteras basen med institutionell finansiering från myndigheter, stiftelser eller andra offentliga institutioner. Den institutionella finansieringen ska sträva efter att vara diversifierad och långsiktig. Finansiärens grundvärderingar ska överensstämma med de värderingar som uttrycks i denna policy.

INTERN STYRNING OCH KONTROLL

Palmecentrets mandat från, och ansvar gentemot, finansiärerna är att förvalta organisationen på ett sätt som innebär att verksamhetens mål uppfylls utan att riskera den finansiella stabiliteten. För detta krävs ett effektivt system för intern styrning och kontroll som används av styrelse, ledning och övrig personal för att ge en rimlig försäkran om att mål som rör verksamhet, rapportering och regelefterlevnad uppnås. Den ska, så långt det är möjligt, säkerställa att medel hanteras transparent, förutsägbart och konsekvent; att det finns en tydlig ansvarsfördelning; reducera risker till accepterade nivåer och stödja sunt beslutsfattande. Grunden för Palmecentrets interna styrning och kontroll utgörs av COSO-modellen (Committee of Sponsoring Organisation of the Treadway Commission). Fem komponenter ska genomsyra organisation och processer: styr- och kontrollmiljö, riskanalys, kontrollaktiviteter, information och kommunikation, samt tillsyn.

STYR- OCH KONTROLLMILJÖ

Det ska finnas adekvat regelverk, organisationsstruktur och processtyrning genom hela organisationen. Detta utgör grunden för en god intern styrning och kontroll.

RISKVÄRDERING

Väsentliga risker ska definieras och hanteras av Palmecentrets kansli. Styrelsen informeras om riskarbetet minst en gång per år. Palmecentrets arbete med att identifiera och värdera verksamhetsrisk ska finnas dokumenterat.

KONTROLLAKTIVITETER

Det ska finnas tillräckliga kontrollaktiviteter etablerade genom exempelvis policys, riktlinjer, handböcker och rutiner. Kontrollaktiviteter ska utföras på alla nivåer i organisationen och i alla stadier av verksamhetsprocesserna.

INFORMATION OCH KOMMUNIKATION

Palmecentrets informationssystem ska generera relevant information om verksamhet och ekonomi, samt erbjuda kanaler för anställda att vara delaktiga i. Kommunikationsvägarna ska vara korta och inkluderande för att information snabbt och effektivt ska spridas inom organisationen.

TILLSYN

Löpande utvärderingar, separata utvärderingar eller en kombination av dessa ska utföras för att försäkra att de fem komponenterna i intern styrning och kontroll finns och fungerar.

ÄGARSKAP OCH UPPFÖLJNING

Innehållet i denna policy revideras och antas årligen av Palmecentrets styrelse. Generalsekreteraren ansvarar för att säkerställa att policyn och relaterade dokument är kända och efterlevs inom verksamheten samt att uppföljning av hur policyn efterlevs sker årligen.